

Kürsa Ere luulõtamisõst, iämulgun tsuklõmisõst ja mi kandi elost

Kae lk 2

Nuur kunstnik maalsõ koolitüüs kassõ

Kae lk 3

Kuis lats kerigu asõmõl laulupruuvi trehväs

Kae lk 4

9 7714061922005

Näädäti Vivva külä raamatut. 17. radokuuil kõnõl' raamadu «Juured Vivva külas» kokkosäädjä Nurmõ Aili Võromaa keskraamadukogon huviliidsilõ, kuis ja mille sääne raamat kokko sai.

Raamat om kokko pantu katõ mineväl aastasaa elänü Vivva küläst peri vele, Loosaarõ Evaldi ja Leesalu Viljati (vele saiva nimmi eestistämisel eri priinime) kirja pantuist matõrjaalõst. Sääl om nii kakkit pävikist, jutukõisi, mäleh-tüisi ku märgotuisi. Päält tuu om 350leheküleliste kõvuu kaasiga raamatuhe mahtunu hulga pildimatõrjaali. Kokko and raamat üte perre luu, a laembalt ka üte külä luu ja viil laembalt luu tuust, kuis vanastõ Võromaal eleti.

Vivva om külä Orava lähkül ja kuulsa tuu poolõst, et ülemineväl aastasaa ellii sääl ettekuulutaja Kordo. Ka Kordo ettekuulutuisist om raamatun juttu. Raamadu kokkosäädjä om Loosaarõ Evaldi latsõlats Nurmõ Aili, kiä pidä Võrol apteegin proviisoriammõtit. Raamat om timä kingitüs umilõ vanõmbilõ näide 60. pulma-aastapääväs. Et taad raamatut om trükitü õnnõ mõnikummend tükkü, sis müügist tedä kostki ei lövvä, a Võrol ja Oravil om tä raamadukogon huviliidsilõ lugõmisõs ja kaemisõs olõman.

RAHMANI JANI jutt ja pilt

Vabariigi aastapäiv pand rahva matkama

Üts võimalus Eesti Vabariigi aastapäivä tähistä om matkama minnä. Mitmõn paigan plaanitaski vabariigi 105. aastapäivä avvus kambaga kõndma minnä.

Põlvan nakkas matk pääle seokõrd varra hummogu. Joba kell 7.30 saias vabahussamba man kokko ja tetäs umbõs 12 kilomiitret pikk matkatsõõr. Kõrraldas Põlva matkaklubi.

Matkatas ka **Põlgastõn**. Sääl saias Sinikalda poodi man kokko kell 12 ja võetas ette 6,5 km pikkunõ matkatii. Matka kõrraldas Naiskodokaitsõ Kanepi jaoskund, kiä pallõs ütten võtta Eesti lipu vai hinnäst sinimust-valgõlõ rõivilõ säädi.

Antslan saa vabariigi tervüses matkada Kasumõtsa tervüseraa pääl ja ümbre päävä nõsõmisõst kooni päävä alaminekuni. Matkalõ või minnä jala vai suusõga, ütsindä

Aastapäivä matk Sulbin mõni aastak tagasi.

vai sõbraga. Kõrraldas Hauka veloklubi.

Sulbin nakkas aastapäivä aoluumatk pääle kell 12, matkatas Ess-suu viirde ja tagasi. Kõrraldas Sulbi maarahva selts.

Matku tetäs kimmäle viil mitmõn paigan.

UL

Kae, miä üteli!

«Võrol tsõõriplatsil tetti kõgõst süämest suurt süänd. Taa ettevõtmine liigutas nuidki, kink süä om kalk. Hoiami umma süänd!»

PLUMANNI KAJA-RIINA (Mo'ovihun).

Käsitüükonkursilõ saa seokõrd lustiga luvva

KABUNA KAILE

Vahtsõ käsitüü- ja meelüsse-konkursiga «Latsõlik ja lustilinõ» virgutas MTÜ Vana-Võromaa Käsitüü kõiki hindä seest latsõlikku ja lustilist üles otsma ja tuud luumisõ seen är pruukma. Tõie esitämise tähtaig om 28. mahlakuu.

Iistvõtja Oja Vilve seletäs konkursi päälkirä lähkümbält vallalõ: «Ku üle-eestiline käsitüüliit hõigaš vällä aasta-teema, miä om kõüdet perrätulõjidõga («Pealekasv» – K. K.), sis ol' tuu tougõ meile kah – säädi seokõrd tsiht eräle latsi ja nuuri pääle.» Piire siski maaha ei panda: lusti võiva saia üteli aol jo nii latsõ ku suurõ.

Oja Vilve tuu kül mano viil üte märgosõna – krutskilinõ. Ummi kogõmuisi perrä – midä om laatu ja vällämüüke pääl iks korjunu – ütles tä, et ku käsitüüaşa vai meelüsse seen om väiku vikur, pand tuu ostja lahkõmbalõ, esiki rõõmsalõ rahakotti vallalõ tegemä. «Näet õkva, et asi tege inemisel tujo hääs,» tulõtas tä miilde kibõnit müügileiti takast. Ja meistril ei saa ummõtõ midägi müümise edenemise vasta olla. Vilve om esi kah käsitüümeisteri ja tuu seo jutu pääle üte tüünäädüsse: tä om mõtõlnu, kuis kuta katõ-ine-mise-kindit, millega om hää käest kinni hoitõn jalota...

Tõõnõ tähtsä nõudminõ seo konkursi man om kõüdüš Vana-Võromaa vai seo kandi perimüsega: määnegi kotosõ-

KABUNA KAILE PILT

Oja Vilve näütäs umma näpotüüd – puppi võroperäde kiräga kleidin –, miä pasnu õkva ka vahtsõlõ konkursilõ.

päälina pututus piässi asäl man olõma. Viil nõst Oja Vilve vällä, et märki tasos pakõndi pääle: tuu avitas meelüst parõmbalõ müügis vällä säädi. Säänest võimalust ossavõtjilõ pääle konkursi pakutas kah.

Pääle tuu, et konkurss härgütäs latsõligu lusti ja latsi pääle mõtõlõma, oodõtas kõrvuusi meistridega ossa võtma nuuri inemiisi: või-olla halgahtas just näil hüvvi mõttit, millega ja kuis hindävan-nuudsil tujo hääs tetä. Vallalidsõ pää ja virga käega noorõlõ luujalõ om vällä pant eräle avvohind. Konkursi täpsemb kõrd om nätä Vana-Võromaa Käsitüü lehe pääl Facebookin. Tulõmuisist andas teedä 5. lehekuul.

«Latsõlik ja lustilinõ» om Vana-Võromaa Käsitüü viies meelüssekonkurss. Varatsõmbi aastidõ teema omma olnu «Savvusann», «Aigu om!», «Mõtsa poolõ» ja «Kirjun om väke». Kõgõ kõütvämb om luujidõ jaos seenini olnu teema «Aigu om!». Oja Vilve nimmas, et ossavõtjidõ tsõõr ei olõ jäänü samas: kõik konkursi omma meelütänü vällä vahtsit meistrit. Nii et Vana-Võromaa Käsitüü suuv luujilõ konkursiga härgütüst anda om täüde lännü.

Pääle tuu taht Vana-Võromaa Käsitüü avita seo konkursiga paigapäälist eloviit, mõtõ- ja mustriilma nättävambäs

tetä. Säält, kon turistõga toimõndõdas, üteldäs kõgõ, et paigapäälist meelüst om veidü. Oja Vilve om kim-mäs, et mõnigi tetüs olõs seo konkursilda olõmalda. Kuna konkursitüü ei tohe olla var-ramba koskil vällä näüdät, sis om tulnu luujal pää, vai esiki ku mõtõ joba olõman, käe tüüle panda. Arvada sai nii valmis ka sanna-konkursi tüü «Pruukmalda kõõviha leht», millel om nüüd Uman Poodin hää minek.

Huvilidsõ saava varatsõmbi konkurssõ tõiest üle-kaehusõ timahavadsõ aasta võro-eesti sainakallõndrist «Meistre kässiga luudu».

Võrokõisi kongress tulõ kokko 22. mahlakuul Võrol

Kuis hoita umma põlist kiilt, kultuuriperändüst, puhast elokeskunda, mürgüvapa maad, majanda mõtsa mõistligult ja kokkohoitligult, edendä turismi, luvva ja edendä maa-ettevõttit ja tüükotussit, löüdä võimaluusi tullo tiini, hoita teenüssit pakva kogokunnakeskusõ maakotussin vallalõ.

Elo püsümine Vanal Võromaal om täämbädsen muutuvan maailman tõsitsõhe proovilõ pant. Vanna Võromaad ähvärdis Nursipalu harotus-platsi laendamisõ plaan, min-ka muutusõ suurõ ala elämisõs kõlõbmatus vai saava müräta-

sõmõ ja muu peräst, miä tuuga ütten käü, veidüväärtüsligüs elopaigas. Taa pututas mitund-kümmend tuhandõt põlist võrokõist.

Tõsõlt puult om maailm püürdümän – om naat tähtsäs pidämä põlitsit tarkuusi, umma põlist kiilt, kokkohoitmist, kogo-kundlist eloviit, suhtumist luudustõ ku kuuntüüpartnõri-he ja tuu puhta hoitmist. Naid elopõlitsit tarkuusi om vaia jo alostõdu kokkohoitligu ni kogokondligu, luudusõhoit-ja ja vaimlidsõ elokõrraldusõ ülesehitämises.

Tuujaos, et Vana-Võromaa rahvas saanu esi otsusta elo edesikestmises tähtsit küsü-müisi, kutsumi kokko võrokõisi kongressi. Tahami märgota, kuis edesi, kas tetä hinnäst seenitset inämb kuuldas ku põlinõ rahvas. Kas tunnistä võro kiil põlitsõs keeles ka ammõtligult? Tuujaos om vaia võrokõisi hellü – liino ja valdo juhtõ, asotuusi, ettevõtjidõ ja luujidõ ütisiüsi esindäjide ütist arotust ja hellü, et meid kuulda olnu.

Kongressi alostaja kogo kuts I võrokõisi kongressi kokko 22. aprillil kell 10 Võrolõ kultuuri-majja Kannõl.

Kavan omma ettekandõ keele- ja luudusõhoitmisõst ni hindämäärämisesest, plaanõ arotaminõ ja võrokõisi kongressi vanõmbidõ kogo valiminõ.

Mi olõ tan Võromaa mäki pääl maad harinu, jõkist-jär-vist kallo püüdñü, pühhi puid avvostanu, hiki ja verd uma maa sisse valanu jo tuhandit aastit. Seo maa omma mi ede-vanõmba umas elänü ja mi taha seo maa ni keele edesi anda tulõvaidisilõ põlvilõ.

VÕROKÕISI KONGRESSI ALOSTAJA KOGO

Teedüs: vorokongress@gmail.com

Ku om tahtmist, saava aša tettüs

Ildaaigu kõnõl Tootseni Toivo raadion, kuis umal aol Rõugõlõ rahvamajja tetti. Rahvas tahtsõ tuud, tulf kokko, kofati rahha ja saadigi valmis kotus, kon kuun kävvü ja kultuuri edendä.

Perämädsel aol om mi kultuuriruumin sündünü mitu säänest tahtmisõst tulnut tegemist. Sõbrapäävä õdak Varstun, kohe ilma suurõmba kõrraldusõ ja reklaamilda tulf majatäüs rahvast kokko, et Pulga Jaani loomingust ossa saia. Kokko sai tuust illos õdak, kon astõ üles hulga umanõoliidsi esinejit. Kõik hääst tahtõst.

Vai sis Põlva notari Kürsa Ere väega hää võrokeeline luulõkogo. Häste kiroto, kõrraligult toimõndõt raamat, sündünü tahtmisõst tetä tuud, miä hindäle miildüs. Vai sis raamat «Juured Vivva külas», kon kokkosäädjä om uma vanaesä esisugumadsõ jutu sutnu panda säändsele vormi, et om saanu põnnõv matõrjaal kõigilõ noilõ, kiä tahtva teedä, määne elo mi maal innembi om olnu.

Naidõ näütide perrä paistus, et kätte om jõudnu aig, ku mikandi inemise tahtva umakultuuri hääs midägi umast sisemädsest sunnist är tetä. Ja ku om sääne tahtminõ, kül sis aša ka tettüs saava.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Tõsõ kundi otsast

Ettevõtja PINDMAA AIGAR märgotas tan ilmaasju pääle tsipa tõsõ nuka alt, ku hariligult kaema harinu oltas.

Inemise, kiä trehvase elotii pääl ette

Seo kuu peeti sõbrapäivä ja tuuga kõidüssen tulf mullõ miilde üts ildaaigu loetu jutt, miä väega henge jäi. Lugu kõnõlõs, kuis kohvikulõ tulf egä päiv üts vanapaar. Nä telsevä kats kohvi ja üte koogikõsõ ja palssi anda sinnä mano kats kahvlit ja üte väidse. Kohvikupidäjä kai egä hummok, kuis nä tõnõtõsõlõ sügäväle silmä kaesõ ja tõnõkõrd ka üle lavva uma kahvli otsast tõdõsõlõ koogitükkeist jagava. Kohvikupidäjä imest, kuis om võimalik, et kats säänsen iän inemist sutva viil tõnõtõist nii kõvva armasta ja nii sügäväle silmä kaia.

Nii käve tuu sääl kohvikun mitu aastat. A ütël pääväl vanapaar inämb es tulõ. Kohvikupidäjä es mõista koskilt uuri kah, a mõni aig ildamb nägi tä vanaprovvat panggan ja lätõ timä mano, et küssü, miä om juhtunu. Vanaprovva ütël, et nii kurb, ku tuu ka ei olõ, a tä miis lätõ tõistõ ilma ja jätse timä siiä ilma ütsindä kõndma. Tuuperäst ei näe tä põhjust minnä hummogu hinnast piigli mano säädä ja ei julgu ütsindä ka inämb kohvikulõ minnä.

Tuupääle ütël kohvikupidäjä,

et tulku provva iks tuulsamal kelläaol. Tä lubasi esi vanaprovva jaos olõman olla ja timäga sammamuudu koogitükkeist jagada.

Vanadaam olf edimält vasta, a mõnõ päävä peräst lätõ iks kohvikulõ ja no istussõ nä egä hummogu ütlen kohvikupidäjäga säälsaman lavva takan, kõnõlõsõ ilmaasjust ja omma mõlõmba õnnõliku. Kohvikupidäjä tuuperäst, et löüdse sõbra, kellega kõnõlda muist asjust ku noist, minka egä päiv kohvikut pidäden kokko tulõ putt. Vanadaam jäl tuuperäst, et löüdse sõbra, kellega egä-päävätsit mõttit ja murrit jaka. Tä om tenolik, et ilman om inemine, kiä tedä kullõs.

Ku seo jutu pääle märki, saat arvo, ku tenolik võit olla sis, ku saat kellegagi jaka tuud, miä mõnikõrd henge pääle om jäänü. Annas luuja, et mi kõigi seen olõs nii pallo süamelämmüst, et kõnõlda inemiisiga, kiä elotii pääl vasta trehvase. Ja kõnõlda ka noidõga, kedä pikkä aigu tunnõmi, a ei olõ jupp aigu nännü. Või jo kasvai kõlista ja küssü, kuis lätt, kas kõik om häste ja kuis mi tõnõtõsõlõ abis saanu olla. Mullõ tunnus, et ku säänestmuudu läbikäümist olnu inämb, tennü tuu inemiisi henge lämmämbäs ja avitanu edesi.

Kürsa Ere: ku esi kõnõlõt, kõnõldas ka vasta

Pia 27 aastakka Põlvan notari-ammõtit pidänu Kürsa Erel ilmu ildaaigu võrokiilne luulõkogo «Taivast ja tuulõst». «Perämädsõ viie aasta joosul olõgi tennü sääntsits asju, miä miildüse: luulõtanu, maalnu. Kuna sis viil ku mitte prõlla,» tunnisf naanõ, kiä om võrokiilsehe luulõilma ütlen haardnu uma Talnast peri mehe, iätsuklõmis-seldsilidse kolleegi ja esiki kundõ.

10. radokuul Võrol Kreutzwaldi majan olnul Koidulanimelidsel luulõlugõmisõl esitedi joba kattõ luulõtust ti vahtsõst kogost – «Är sõkku mu varbidõ pääl» ja «Elo-tsõõr». Miä teil naidõ luulõtuisi sünnüst meelen om?

Tohoh!? Kae ku kinä – väega rõõmsa uudis! Taa mõtõ om kõik aig, et är sõkku mu varbidõ pääl – mul hindäl om aru ja pää, nigu luulõtusõ lõppki ütles. Luulõtusõ mõtõ sündü maal – egäsugumast asja, midä päähä määritäs, pääle sunnitas, om nii pallo, et tuu nakkas lihtsäle ajudõ pääle.

Luulõtusõ nakkasõ mul pään helisemä, tulõva kuikimuudu taivast ja tuulõst – säändse annina üllestpuult. Seo luulõkogu om kumardus kotsapääle sele keelele – seo om seo, midä esi saat(t) är tetä. Mi ei tiä, kas võro kiil igävädses jääs, a para või-olla saami seo keele jaos aigu mano, ku mi egäüts midägi säänest teemi. Minno väega sekä, et kõik tahtva saia – toetuisi, üttele, tõist ja kolmandat. Egäüts nõud, et olku aga kõkkõ rohkõmp ja riik andku tuud meile. A mis mi esi olõmi tennü vai teemi?!

Mis aost pääle luulõtati ja luulõblogi piäti?

Mu miis kah ütškõrd, ku tälle ette lugõsi, ütël: siiämaani sa olõ-i luulõtanu ja nüüd äkki naksit luulõtama. Kirotanu olõ iks varõmp kah, a nalaga poolõs või üldä, et ku naksi talvõtsuklõjas, sis tsakra lätõsi valla. Mu talvõtsuklõja-naasõ, kiä omma tihtsäle mu edimädsõ lugõja ni lati ette pandja kah, ütlesõ kõgõ tõisilõ, et Erel lätõsi tsakra iämulgun vallahõ, et tulkõ ti kah tsuklõma, või-olla juhtus tiika kah midägi säänest.

Edimält naksi kirotama vemmälvärssi, sõs mõtli, et mille mitte, panni interneti ja säält om asi edesi lännü. Blogist om mu luulõtuisi kae-tu jo pia 8000 kõrda. Säält om üle 300 sissekandõ. Ma kirota haikusid kah, nuu omma inämbüste eesti keelen. Kats aastat olõ vällä andnu umma haikukallõndrit. Timahavva anni kah – naati küsümä, et kas tulõ, ja sõs pidi iks tegemä.

Ja tõtõstõ käätiigi iätsuklõman, nigu luulõtus «Talvõtsuklõjagi» aimu and?

Loomuligult. Taa olõ-i määneki poosõtaminõ. Kolm aastat joba tsuklõ, täämbä (16.02.23) hummogugi käve, siistsamast Põlva järve veerest tulli.

Kuvõrd luulõlinõ vai ilokirändüslist ainõst andva om ti egäpäävättü ehk notariammõt?

Või üteldä, et elo omgi luulõ. Olõnõs, mis mättä otsast kaet – vorstil omgi kats otsa.

Kürsa Ere usk, et saami võro keelele ütsjago aigu mano, ku egäüts periselt taa hääs midägi är tege. Tä esi om valinu luulõtamisõ ja uma maakodo hoitmisõ ti.

Ku esi kõnõlat, sis inemise kõnõlasõ siin tüü man võro keelen vasta. Mul om illos lugu, mille tahtnu ütškõrd jutukõsõs kirota. Minevä aasta trehväs kundõs üts 70aastanõ provva. Peris provva sõrmusidõ ja muuga. Tä kai edimält kuigi korgõlt, visäs nigu kalõhtumist kah. Kõnõlimi pikält perämädsõst tahtmisõst ja ku ma küsse, kas tä võro kiilt kah mõist, olf vastus: «Mõista külh.» Ja inemine muutu nigu sõrmõnipsust – provva-mask sattõ maaha ja mi kõnõlimi pikält võro keelen. Niimuudu sai tä inemises, kiä tä periselt olf. Är kattõ tuu, kedä tä edimält näädätä olf tahtnu. Muutuminõ olf silmäga nätä.

Ti luulõ tege väega meeleperälidses tuu, et tä om elolinõ ja õkvamiilne. Säält kumas vasta taa, et olti ausa kirotaja. Kas om nii?

Kinä kuulda. Olõ nüüd toimõndamisõ, raamadu tegemise aigu lugõnu ummi luulõtuisi iist takka ja takast ette ja mõtõlnu. Paesalu Mariinaga (*raamadu toimõndaja*) olõmi kah kõnõlnu, et luulõtus piät edimält süämen ja sõs pään helisemä ja lõpus helisemä sis kah, ku loet. Ja ma esi olõ mõtõlnu, et mu luulõtusun piät nägemä alatuunõ kah. Tähenõdus ei olõ peris tuu, midä edimält loet: et *valmis saiva naa Talliina-Helsingi tunnõli*. Luulõtusõ «Ehiti Talliina-Helsingi tunnõli» alatuun om mu jaos Margaret Thatcheri ütlemine, et ku sa tahat poonjata, sõs kõnõla mihiiga, a ku sa tahat, et midägi är saas tettüs, sõs piät naisiga kõnõlõma (*naard tähendüsliidselt*). Mutikambaga ütesõnaga (*Mutikamp edesi tege rassõt tüüd, / latsõ tahtva süvvä ja tühi jutt ei müü*).

Mõnõ luulõtusõga om nii, et ku kirotat, sis tunnõt määnestki asja esiki füüsilidselt. Üts luulõtus, mis lätõ perämädsel minotil raamatulõ sisse, om «Maailmal ei olõ meid vajja». Tollõ kiroti viil joulukuu algusõn ja ütël hetkel olf tunnõ, et nigu papõr lõiganu sõrmõ. Luulõtus sai kirja, nigu veri olõs tulnu šahh vällä. Saatsõ

Mariinalõ ja tä tennäs nii illos-halusa luulõtusõ iist. Olf tõtõst tunnõ, et säänest värki, ku inemise arvasõ, et nä omma maailma naba, om ülearvo pallo. Tuudaigu olf meil kõik aig meediän tuu blondiin.

Mul olõ-i nii, et istu lavva taadõ ja mõtlõ, midä ma nüüd kirota. Mõnõ luulõtusõ tulõva mälehtüisist, nigu «Sõsara». Tulf miilde, kuis latsõpõlvõn lätõsimi, piimämannõrg käen, suurt vastutust tundõn, mul ku vanõmbal väiku sõsar käekõrval, katõ vanaprovva Minna ja Kristi poolõ, kiä käve meid hoitman. Kassikäpä häitsivä väiku liivadsõ mäe pääl... Sääne mälehtüs, mis tulõ ja sa piät tuu vällä kirotama.

Kost ti peri olõti?

Varstust, nigu luulõtuisttki vällä tulõ. Mustjõgi om Varstu küle all, säält jõe veeren sai karjangi käätiüs. Sõs mullõ tuu sukugi es miildü, et hummuku varra pidi üles tulõma, a nüüd takkaperrä saa arvu, et tuu andsõ latsõpõlvõlõ iks väega pallo mano. Undsõdsõ hummogu ja ...

Ku pallo põra kodokandiga kõüdiüst om?

Vanaimä Tagavahi talo omgi mi perre käen ja pallo luulõtusõ ommaki säält. Lää pindremaa pääle ja luulõtus nakkas pään helisemä – nii omgi. Iks sääne nabanõõrikõüdiüst om tollõ kotsaga. Kotus om külh poja nimel, a olõmi säält ütitselt kõik suvõ nii-üldä rabanu. «Põhjamaa valgõn üü» om küläelost maaha kiroto: täpselt nii olf, et lätõsi keväjäõdaku hämäräga küllä klassisõsalarõ, kiä tulf Šotimaalt tagasi. Kõik ussõ olli kül vallahõ, a kedägi es olõ. Kõrraga hõigaõ klassisõsara veli puulunitsõlõ üllõst aknõst: «Marje maka.» (*Naard süüamest*.) Sõs kõndsõgi tagasi, tsireli häitsivä ja kiroti koton luulõtusõ valmis. Taan mõttõn jah omma naa luulõtusõ mul kõik elost hindäst.

Ti kodotii vii kõgõ müüdä ka Nursipalust. Miä ti meelest om taa aša man õigus ja miä õigus?

Taalõ küsümüsele ei mõista niimuudu õkva vastata. Lu-

gõsi tuud üleskutsõt, et teemi nüüd võrokõisi kongressi ja... Saman lugõsi uma kursusõjuhendaja Rait Marustõ artiklit, kon tulõ kah vällä, et kõnõlda õnnõ Nursipalust olõ-i õigõ. Mu meelest om asi tollõn, et ku mi väiku kotsa veeremaastusõ, om taa ülene riigi poliitika – taa olõ-i õnnõ Nursipalu küsumüs. Saami arvu, et rahvast om veidü ja rahha om veidü, et elämi maa veere pääl: *Mi elämi ilma veere pääl, / koh kikkaga valgõ kerik*.

Siin Põlvan om sammamuudu – meil olõ-i para nn õkvast Nursipallu, a põhimõttõlidsõlt om sama sais kõgõl Vanal Võromaal. Ku riik saa-i arvu, et ka tagala piät olõma inemiisi täüs, sis om midägi vähäkese võlssi. Mu meelest piäs kongress kah ajama taad asja, ei tiäki, kas om õigõ üldä, a tullu ümbre jagama.

Inne valimiisi külh kõnõldas, kuis tulõva tüükotussõ ja muu, a periselt kirotoõdas Talnast rahandusministeeriumist ette, et võtami tollõ ja tollõ aša kokko. Paraki – nõstami kooli- ja latsiaiaoppajidõ palku. Väega illos poliitilinnõ loosung, a kõik taa raha piät pallongi löüdmä umavalitsus. A kost tuu raha löütäs?!

Võtami vai mu hindä interneti-näute: et siia kesk Põlvat saia 100 üles, 100 alla, pidi puul aastat uutma. Põhiküsumüs om iks riigi kaeminõ veerenukkõ pääle. Kaitsõvõim om väega tähtsä. Ei taha olla noidõ inemiisi nahan, kiä kodo kaotasõ, a periselt om seo pallo laemb küsumüs meil siin kagu-nukan.

Kuis teile uma tüü kaudu tunnus, kas nuuri tulõ siiä kanti?

Ma taad liikmist väega ei näe, selle et teemi para pallo tüüd är veebin: inemine tege umma tehingut Talnast ja siiä kotsa pääle ei tulõ. Tollõn mõttõn ma üldä ei saa. A midä olõ esi paar kõrda tundnu: meil Põlvan om pank, kiä pelgäs inemiisi. Tuu tähendäs, et piät broniirmä interneti kaudu aa, a vanainemine ei suta toda tetä. Pank om muiduki eräfirma ja nuu tegevä, midä tahtva. Siski omma nüüd, ku koroonaa om lõppõnu, egäl puul ussõ vallahõ, a pangaussõ omma millegiperäst iks kinni. Sõs omgi varsti hää üldä, et kiäki siin ei käü – panõmi hoobis kinni. Nii om kahjus.

Kuis kutsut inemiisi imäkeelepääväl (14.03) Põlva raamadukko luulõkogo vällänäütämisele?

Nigu mu luulõtusõngi om: võta aigu, aigu jo om ja ku sinno kõnõtas taa kiil. Säält ma ei räägi, ma kõnõla tuust, kuis naa luulõtusõ luulõtusõs saiva – kõik omma elost kirotoõdu. Olõ-i vajja kõik aig haku anda ja küttä, vaihõpäält võit istu ja kullõlda kah. Mullõ miildüs dialoog, arvu, et meil lätt umavaihõlidsõs märgotamisõs kah. Kinkse raamadu egäle Põlva raamadukogolõ. Võro raamadukogodõlõ ma ei jõvva kinki – ku tahtva, sõs tulõ osta, peris ilma kah iks ei saa (*naard*).

Küsse ALLASÕ TIIA

Intervjuud tävven pikkusõn saa lukõ veebist: umaleht.ee

Nuur kunstnik Koha Lenna

RAHMANI ELO

14aastaganõ Koha Lenna tege hindäle kunstniguna nimme. Ildaaigu sai tä eriavvohinna Wiklandi Iloni noorõ kunstnigu preemiä konkursil. Ka kooli luuvtüüs otsust tä tetä kunstinäütuse umist kassipildest.

Lenna opp Osola põhikooli 8. klassin ja om suurõ kunsthuviga. Kunsti om tä opnu peris väikust latsõst pääle. «Alosti Rakveren üten kunstisõõrin, sis kolisimi perrega Võromaalõ ja no olõ ütessä ja puul aastakka Võro kunstikoolin opnu,» seletäs tä tuud, kuis om kunsti tennü niikavva, ku hinnäst mäletäs.

Luuvtüüs maalinäütüs

Umas katsanda klassi luuvtüüs otsusf Lenna tetä kunstinäütuse. «Kõik küssevä, midä ma luuvtüüs tetä taha, ja ma es taha midägi uuri, tuu es tundu kuigi põnnõv. A sis mõtli, et ma mõista peris häste joonista ja võinu midägi kunstiga tetä,» kõnõlõs tä.

Parhillatsõs om Osolõ kooli fuajeen sainu pääl timä näütüs kassipiltest. Kokko om kooli sainu pääl kuus Lenna pilti, miä omma tettü akrüülvärvega. «Mu käest om hulga küsütü, mille ma valisi ummi maalõ teemas kassi, a määnestki esierälist põhjust ei olõki. Mullõ lihtsäle miildüse kassi ja ma tahtsõ oppi näid parõmbalõ joonistama,» ütles Lenna.

RAHMANI ELO PILT

Nuur kunstnik Koha Lenna uma kassipildi man. Kokko om Osola kooli fuajeen kõigilõ kaemisõs välän kuus timä maalitut pilti.

Noorõ kunstnigu eriavvohind

Seo aasta alostusõn otsusf Lenna üten lüvvä Wiklandi Iloni noorõ kunstnigu preemiä konkursil. Seokõrd pidi konkursilõ saatma vähembält üte tüü vabalt valitul teemal ja kats tüüd rahvajutu «Luhast leitud naine» perrä. Lenna saatsõ neli pilti, kolm rahvajutu perrä ja üte vabal teemal. «Edimäds rahvajutupildi pääl om tütrik, kiä kamm uja vee ren hiussit. Tõnõ pilt om ütest mehest, kiä kaes imehtünü pilguga kullakotti, miä timä ette om tegünenü. Ja kolmanda pildi pääl näge tuusama miis, kuis tä naanõ vette hüppäs ja om väega hiitünü näoga. Vaba

teema pildi pääle joonisti paar tõösõ planeedi pääl elävät eläjät,» seletäs Lenna ummi pilte vallalõ.

Wiklandi konkurssi peetas jo 2014. aastagast pääle ja sinnä saava ummi tõid saata 14–18aastadsõ noorõ. Konkursil anti vällä üts pääpreemiä ja kolm eriavvohinda, minkast üte sai Koha Lenna. Nii tulgi täl seo kuu alostusõn Haapsalun umal preemiäl perän kävvü. Preemiä kätteandmisõ üritüsele olf kutsutu umbõs 50 inemist, küläliidsile olf katõtu suur laud. Konkursi parõmbit tõid näüdätäs Iloni Imedemaal välläpanõkil.

Hindamiskogo selef Lenna eripreemiä saamist tuuga, et

timä pilte pääl olf tõisi autoridõ piltega võrrõldõn pallo tundi.

Noorõ kunstnigu hindä meelest tulõva täl kõgõ parõmbalõ vällä maastigu- ja luudusõpildi. Päält maailmisõ om tä tennü ka savitüüd ja vabal aol miildüs tälle paprõst asjo meisterdä. Lenna tõösõ hobi omma raamatidõ lugõminõ, juuskminõ ja lühkeisi juttõ kirotaminõ. Viil om tä kats aastakka tandsnu hiphop-tandsu.

Lenna eläs perrega Urvastõ kandin Ruhingu külän. Tä ütles, et maal üten kannu, pinne ja kassõga elämine om tälle väega meeleperrä. Tulõvigun tä peris kunstnigus saia ei mõtlõ, a tälle paistus põnnõv arhitekti ammõt.

Mõnus sõbrapäävä õdak Pulga Jaani ja sõpruga

VISSELI MALLE

Sõbrapäävä õdak saadõti Varstu kultuurikeskusõn müüdä mõnusan õhkkunnan. Tunti mõnnu esimuudu värminguga muusigu, laulu-luuja, kirämehe ja võru liikmise iistvidajā Pulga Jaani juttõst ja laulõst nii tä hindä ku sõpru suu läbi. Õdak olf pühendet paari kuu iist olnulõ Jaani 75. sünnipääväle.

Kokku olf kultuurikeskustõ tulnu päält saa inemise. Õdak olf otsast lõpuni võrukiilne, tuud juhtsõ Kaha Kaido Põlvast, kiä nimef päävä Jaani aus Jaani päävä.

Alustusõs laulsõ Mõtsavenna bänd sünnipäävälaulu, pääle tuud Jaani tettüid laulõ. Bändin mäng ja laul üten ka Jaan esi.

Jaani lugudõl om kõgõ ümber nallanuut, miä pand näide kullõmisõst häädmiiit tundma. Mõttusõ Meelis tennäs võrukeelitside laulõ iist ja kinkse Jaanilõ kerä juustu.

Saarõ Evar Võru instituu-dist kõnõf Jaani sugupuust ja tä priinime luust. Rahmani Jan tulõf miilde pikki autusõitõ müüdä Eestimaad «Viie pääle» kambaga ja kanf ette ummi võrukiilsid laulõ.

Contra tulõf miilde mitmõsugumaidsi kuuntegemiiisi

TOOMÕ TRIINU PILT.

Mõtsavenna bänd Varstu kultuurikeskusõ püüne pääl. Bändin mäng ja laul üten ka Pulga Jaan.

Jaaniga, laulsõ paar umma laulu ja üte Jaani laulu uman mahlan. Kama Kaido mõlgutusõ olf kõüdedü võru liikmise alostamisõ ja tõisi üten-tegemiiisiga.

Duo 2882 – Lindmetsa Harri ja Hinrikusõ Henrik – mängse lõõdsalugusid. Visseli Malle laulsõ Jaani sõnnu perrä luu «Unistus». Ansambli Kõhukese laulsõ niisamatõ Jaani laulõ ja tulõf miilde muhedit kokkusaamiisi, Jaani puul käu-

Mõtõlus

Kõgõ rassõmb tüü

Ku tutvaga trehvämä juhtut ja küüsüt, kuis lätt, üldäs enämbüisi, et maru kipõ om kõik aig, üts tüü aja tõist takan. Tuu jutu manh oldas külh ennembi rõõmsa näoga, selle et henne sisen tiid jo egaüts, et nii-üldä täüskohaga pensionääril om pallu hullõmb sis, ku medä tetä ei olõ.

Tinavaastatsõ jaanuari kohta omma mitma, ka noorõ inemise ülnü, et taa ollu nigu kolm kuud pikk. Joulukuu illus pääväkene hennest enämb es näüdä, päävä olli lühkü ja vehmapilvi peräst pümme. Mõnõlpuul es ole lummõ enämb olla ki. Egä (ijä) olf niipallu mudaga segi, et soomõkaga liuõlda es saa, a tuu jaos jagusi, et kiä hennest unõf ja mõnõ rutulitsembä sammu tekk, võisõ külle õigõ halustõ maha panda.

Maainemisel om sääne aasta-aig kah nigu tihkõ värk. Eläjeid laudan enämbüisi ei olõ, nuide asõmal külh tsirkõ söögimaja, a pallu taagi tegemist and. Kiä tege ristsõnnu, kiä koda. A ku sõbra ja sugulasõ jo hirmuga kaesõ, ega sa küllä tullõn jäl määnestki sukapaari vai salli kotist vällä vinnama ei naka, saat arru, et iiba hää ei olõ kah hää.

Raamadu omma ja telekas kah. Inemine, kiä elun pallu lugõnu, tõnõkõrd ka vasta tahtmist, nakas raamaduid väega valima. Ja telekan om hää, kui säitsme reklaami vahelt katõ tunniga üte filmi ärä kaet, enämb nigu ei viisi. Irvhamba ütläse, et süümine omgi ainukõnõ tüü, mea toit, aga tuu tüüga om maru laabsa liialõ minnä. Keväjelt võit löüdä, et mõni õhemb rõivatükk om talvõl kapin saistõn numbri jao kokku lännu!

Ku lats olli, tulõf vanaimä mitu kõrd miilde üte talu karjatütrikku, kiä külh enämb lats es olõ, a veidü nigu latsõ aruga. Tuu võttunu karja manu ega päivi kardulikorvi täie süüki üten, et aoviites. Nii et too-lõ liimile ei tohe minnä. Peat hennest vällä vedämä ja liigutama ega ilmaga. Sugulasõl, kel ka pea viiskümmend aastat ette lüü, omma suusa alasi autun. Egas juhus, vast saa tõnõkõrd muide tegemiisi vahelt tunnis-paaris sinna sõita, konh lummõ om. Ja nigu ta esi ütelf, naid on lihtsamb autust haarda ku keldride järgi juuskõ. No om virk inemine!

Nii longit esi kah ringi ja märgutat, et vaher peas jo juuskma ja kauõn tuu kõo tik-kaminegi.

Siimnekast sai tükk aigu tagasi läbi sordit, et mea olõman, mea otsan vai vanas lännu, medä vaija manu osta. Ja om hää miil, et siimneid om no pea eagan poodin ja tuu aig olf peris ammu, ku koolilats kotust nimekirjaga Võru siimnepuuti saadõti, konh tõnõkõrd tunn aigu vällänn hannan saista tull, enne kui ussõst sissegi mahtu.

Küündlekuu nakas pea läbi saama, kauõn tuu lämmi pääväkene enämb om. Vast om joba mõtõt medägi kilemajja maha külvä. Lillipendreide jäi sügüsel pallu vannu varsi, selle et lumi tullf viimätseide häitsmeide pääle. Mügra omma ilusa platsi üles kündünü, sääl vaija rehaga meheste kraapi.

Ku vällänn jäl nii pallu tege-mist, et süümine ega teleka vahtmine miildegi ei tulõ ja enne pümmed tarrõ minnä ei talda, sis tulõ meelen petä, et kõgõ rassõmb tüü om siski mitte medägi tegemine.

NÕLVAKU KAIE

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnanimi periolõmisõst ja tähendüsest.

Puura

Seol nimel om Eestin 67 kandjat (2017 olf näid viil 80). Mõisit, kon nimi tegüsi, olf kokku viis. Neo olli Tammõ mõisa Rannun nimekujuga *Puhra*, Põltsamaa, Vaabina, Vahtsõliina (kõik vanan kiräviien *Pura*) ja Pahlkla mõisa Harjumaal, kon panti külh *Purra* [pura], a üte säält Talnalõ lännu perre nimme naati kirutama *Puura*.

Koskil ei tulõ taa nimi vanõmbast lisa- vai talunimest. Rannun olf nime saaja Ubesuu Märdi pere, Põltsamaal ütsik naistõrahvas, Vahtsõliinan Põnni küläst peri ja Kimalasõ külän elänü sulatsõpere.

Kõgõ kuulsamb ja suurõmb Puura suguvõsa tulõ Vaabinast (Kurõnurmõ kandist), kon nime saaja olli peri Hindriku talust. Nime saanu perekunna pää, Hindriku Andsu esä Märt olf sündünü Meossil (Meossõ talun), kon tä sugulasõ saiva priinime Meos (*Meus*).

Võtmõ nime vallalõsaamisõs pakk Urvastõ personaalraamat 1815–1855, kon seo perre man om kirutõt edimält priinimi *Boraks*, tuu maha tõmmat ja kirutõt *Pura* [puura]. Arvada või, et opõtaja tahtsõ kiruta edimält sama mõistõ tõsõ sõ-

naga, a sõs parand tuud hinge-lugõmisõ nimekuju perrä.

Nii et *booraks*. Misasi tuu om ja mis umal aol olf? Täpsäle kõnõldult om taa naatrium-tetraboraat, suul, kon omma seen naatrium ja buur, minkast omgi boori ku elemendi nimi tulõtõt. Sõna esi om tunnõt joba antiikaost, pärsiä keelen *būrāh*, ladina *borax*, vinne keelen näütüses *õypä* [buraa]. A taa sõna om võinu tähendä egäsugust keemiä ainõt: potas, salpiitre, mitmasugutsõ nitraadi. Saksa keelen om booraksi mineraali kutsut hoobis *Tinkal* [tinkaal], *Borax* olf joba valmis preparaat. Vanast eesti rahvakeelest om üles kirutõt sõna *pura*, a vast võidi üteldä ka pikä *u-ga: *puura*. Kats-sada aastat tagasi pruugiti õigõt booraksit klaasi tegemisel, vasõ juutmisõl ja sepätüün, a kimmäle olf viil mitu muud ainõt, midä meistre pruuksõva ja mink kottalõ võidi *pura* vai *puura* üteldä.

Puura nimel või olla ka mõni tõnõ alus. Näütüses Soomõ perekunnanimi *Puura* om väega vana ja tuud om kõüdet Skandinaavia mehenimega *Biur*. Ka vinne keelen võidas kedägi hõigada *Ийра* [puura], a võimaliku alusnime omma haruldasõ: *Pirr* (<Pyrrhos) ja *Firss* (<Thyrsos). Eesti priinime man nuu võimalusõ piaaigu loe ei.

SAARÕ EVAR

Edimäne kerkohkäümine

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

VANKRI SILVI

Latsõn pidi ma iks egäl puul kõgõ edimäne olõma. Ku kohegi lätsimi, sis ma pidi iin kõndma, es saa jäia kellegi sälä taadõ.

Olli ütsäaastanõ, ku edimäst kõrda kerkohe tahtsõ minnä. Vahtsõliina kerkoh olf pühapäävä leerilatsi päiv. Kõik mi külä rahvas plaansõ minnä leerilatsi kaema. Tuul aol veeti rahvast kolhoosi veoautidõga. Mi naabrimiis olf Missoh autojuht.

Külärahvas uutsõ kõik tii veeren ja naabrimiis tullgi autoga. Kast olf kül joba rahvast täüs, a tä pidäsi kõrras kinni ja ma, nigu õks, karassi edimädsen autokasti üles. Nii ku ma kasti sai, naas auto sõitma. Muu külärahvas jäi kõik maaha.

Autokastin olli kõik võõra inemise. Auto sõitsõ Vahtsõliina üte suurõ maja ette. Kõik tulli kastist maaha, ma kah. Kõik lätši suurdõ majja sisse, ma kah. Istuti pingi pääle, ma kah.

Sis tullf üts miis, jagasi kõigilõ määndsegi lehe kätte, mullõ kah. Mõtli, et mis kerik seo sääne om: kerkoopõtajat ei olõ

koskil, leerilatsi ei olõ koskil. Tullf jäl üts miis, saistaš rahva ette ja naas kässiga vehkmä. Ja kõik naksiva laulma: «Puhu sa pasunat, karjus, nüüd!»

Sis ma sai arvu, et midägi om väega võlssi, ja naksi ikma. Naabrimiis olf hoobis lauljit Missost laulupruuvi toonu, mitte rahvast kerikuhe veenü. A lauljidõ seen olf kolhoosi farmijuhataja tütar kah, kedä ma tundso. Tuu nägi minno ja tullf mu mano. Ma seleti uma luukõsõ är. Laulja võtsõva mu uma hoolõ ala ja seletivä, et kerk om mitu kilomeetrit kavvõl. Nä es lasõ minno hindä mant kohegi.

Ku pruuv är lõppi, pandsõ farmijuhataja tütar mu üte uma klassivele ratta pääle. Tuu sõitsõ mu kotost müüdä ja tõi mu rattatoro pääl är kodo Pältrihe. Samal aol, ku mi jõudsõmi rattaga kodo, jõudsõ kodo ka kerkorahvas. Tullf vällä, et pääle edimäst autot tullf iks õigõ auto kah ja vei inemise kerkohe.

Tuust saadik ma inämb kunagi kongi edimäne olla es taha. Sai opitunni, et ei massa kohegi tormada.

Piimävasik

Käve kolmandan klassin. Mi külän viil elektrit es olõ ja koolitüüd teimi petrolilambi, vai nigu kutsuti, tattnõna valgõl. Lavva pääle pidivä mahuma lamp, tindipott, sulõpää, vihu ja raamadu. Sulõpää ot-san olle sääne lihtsä sulg, midä pidit kõgõ tindi sisse tsuskama, et är ei kuiossi. Tindipotilõ tullf pääle pruukmist kork pääle käändä. Muidõ võisõ trehvädä, et ait poti lavva pääle ümbre vai kuioši tint är, ku tuud veidü alalõ olle.

Osa asju, mis olli lihtsämbä, nigu eesti kiil, saiõ koolin pääle tunnõ är tettü. Mafa olf rassõmb, tuu jäie koton tetä.

Õdagu naksi kodotüüd tege-mä ja tinti es olõki. Kork olf unõhtunu pääle panda ja tint olf lämäh lambi man är au-

ranu. Mõtli, mis tetä. Ollimi klassin kuvvõkõistõ ja oppaja küsse meid egä päiv. Mafat tegemädä kah es saa jättä.

Sis tullõ mul miilde, et olli raamatust lugõnu, kuis piimäga saa kah kirola. Nii teiegi. Kuumuti kirä kuuma ahosuu iin üle ja saivaki pruuni numb-rõ.

Järgmädsel pääväl koolin oppaja kaigi kodotõid. Kaiõ mu mafa vihku ja küsse, min-ka ma tennü olõ. Seleti är, et tinti es olõ, kirola piimäga ja kuumuti.

Tuupääle naas terve klass naarma ja minno Piimävasi-kas kutsma. Olli kül pahanu, a es tii tuust vällägi. Mõtli, et esi umma rumala ja ei loe raamatit.

Nätäl aigu narriti. A et ma midägi vasta es ütlet, naas narr-jil ikäv ja jätivä mu rahulõ. Ku

olõs vasta ütelnü, sis vast olõs-si täambädseni Piimävasik.

URMI AILI

Mu kodo

Mu kodo om peris väiku. A ütlen olõ kimmäs – seest om tuu perädüsuur, selle et asä läävä mul kõrrast kaoma. Muidoki lõvvä ma nuu suurõ otsmisõ pääle iks üles.

Imä ütles mullõ, et maja om nii suur, et ei jõvvaki tuud kõrran hoita, ja sis latsõ piät tedä avitama. Esä meelest om mi kodo õkva kõgõ parõmb, et olõs kõik aig midägi nokitsa ja tetä. Suvildõ om tan esieränis hää, selle et saa kooni pümmeni moro pääl olla ja näütüses lekat vai trihvaad mängi.

Meil om kasvuhoonõ, kost saa võtta kurkõ, tomatit, maa-

sikit vai muud säänest, kuna tahat. Välän kasusõ ubina, miä ommava umbõ hää.

Talvõl om kah kodonõ, tuuperäst, et koton om kõik aig pipõrkoogi ja kaneeli hõngu. Esieränis illos om sis, ku tarõn om kuus – muidoki ütlen ummi ilosidõ kulinidõga, muidõ ei olõs jo mõtõt. Katõkümnendäl jõulukuu pääväl omma kõik mi perrest jõulumeeleolun, selle et sis tulõ jo jõuluvana. Muidoki omma kõgõ rõõmsamba iks mu väiku veli ja sõsar. Kinkalõ ei miildü sis jõulutaat ja kingitüisi saia!?

Taa olf jutukonõ mu kotost, miä om väiku, a saman iks suur, ja midä kõik armastasõ. Tan om kõgõ lustilinõ ja kunagi ei nakka ikäv.

HAAGI MIIA

Parksepä keskuul, 6. klass

Parm tsuskas

Nalapidiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst

Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Vabariigi aastapäiv.

Tossu Tilda pajatus

Tütrigu laulupidol

Seo suvi tulõ Talnan 13. nuuri laulu- ja tandsupidu. Tuuga tulõ miilde ütlen varatsõmb pidu, millest kõnõl mullõ katõ tütrigu imä. Timä mõlõmba tütre olli tuukõrd põhikoolin, nüüd om näil joba mitu aastat tagasi üli-kuulgi lõpõtõt. Nii et taa om ütlen vana lugu.

Tütrigu käve hoolõga kooriproovin. Tihtsäle olli nuu pääle tunnõ, a ütškõrd jäi proovini mitu tunni aigu ja latsõ otsusti, et nä käävä vahapääl kotun. Kodu olf nii viis verstä minnä. Tagasi minnen naas tuiskama, talvinõ aig, kisksõ hämaräs kah, latsõ kääni ümbre ja lätši kodu tagasi. Lauluoppaja olf väega pahanu, et latsõ kohalõ es tulõ, ja tõmmaš tütrigu laulupidulõ minejide nimekiräst maaha.

Tütrigu lätši uma kurva uudissõga kodu. Vanõmb tütar mängse nuuriorkestrin ja sai

nigunii laulupidulõ. Timä ütlet, et täl om savi. Noorõmb ütlet kah, et täl om savi, a imä tundso, et latsõ helü värisi: täl olf iks väega hallõ.

Vanõmb tütar kõrraldki är, et noorõmb sai orkestribussiga Talnahe, õnnõ piledi pidulõ pidi sõsarakonõ ostma. Ku kontsõrt nakaš, sis vanõmb sõsar ütlet, et minku noorõmb kah lava pääle, täl omma laulu selge. Tütrik lätški, es nakka umma kuuri otsma, jäi edimäste ritta saisma ja laulsõ sääll.

Üts külämemm olf telekast ülekanõt kaenu ja ütlet perän imäle: «Kül olf illos kaia, lats laulsõ nigu tsirgukonõ ja olf nii õnnõlik!» Imä, kes tiidse asä tagapõhja, mõtõl, et hää, et täl odraohak kurku es lää.

Teno vanõmba sõsara hoolõlõ sai noorõmb sõsar kah uma suurõ unistusõ täütä – laulda laulu-kaarõ all.

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Kaalumi ja märgimi

Ma kuuli raadiost, et kõik Eestimaa om kaalukodasid täüs saanu. Tii sa vallalõ raadio vai telekas, egäl puul kõnõlõsõ tähtsä mehe tõsitsõlõ, et mi kaalumi tuud ja taad. Ütskõik määndse eräkunna poliitigu kõnõlõsõ, sõs õkva ja kimmähe julgõ-i kiäki midägi lupa. Tuu asõmõl üteldäs, et seod ette-

pandmist piät õkva märkmä vai tulõ mõtõlda ja märgütä ni viimätses piät perrä mõtlõma.

Nuu tsõõrigu lubahusõ omma tuust hää, et perän saa-i kiäki poliitikulõ külge naada, et tä es täüdä lubahuisi. Kõgõ saa üteldä, et mi märgütä külh asä üle. Vet valija piät kah nüüd märkmä, inne ku üte numbrõ paprõ pääle kirotas.

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

Telli saa ExpressPostist:
tellimine.ee/umaleht,
tel 617 7717.

Latsilõ

Vastus saada
üte nädäli joosul
meiliaadrõssi pääle
latsinukk@umaleht.ee
vai postiga:
Uma Leht,
Tartu 48,
65609 Võro.

Vastussõ mano panõ
kirja uma nimi, vannus
ja kimmähe ka
postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas
vällä võrokeelitsit välläandit.

Latsinukka tugõva
Võro instituut
ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus:
VASTLAPÄIV.

Avvohinna saa
RATNIKU LOORE (5) Põlvast.

**Otsi' taast nimeräbästigust üles Vana-Võromaa kotussit. Perräjäänüist tähist
saat teedä Eesti kõgõ lõunapoolitsõmba kotussõ nime – tuu omgi vastus.**

*Antsla, Hino, Kaika, Kosõ, Lüllemäe, Mäe, Orava, Pari,
Peri, Põlva, Rõugõ, Soe, Tabina, Urvastõ, Vahtsõliina, Võro.*

A	N	I	I	L	Õ	S	T	H	A	V
Õ	L	Ü	L	L	E	M	Ä	E	V	O
T	R	A	L	S	T	N	A	Õ	R	A
S	A	Õ	K	O	S	Õ	R	A	K	N
A	V	P	U	H	N	O	V	P	A	I
V	L	E	E	G	I	A	A	A	I	B
R	Õ	R	O	H	Õ	N	A	R	K	A
U	P	I	S	E	Ä	M	O	I	A	T